

ОСНОВНА ШКОЛА "ИВАН ГОРАН КОВАЧИЋ"

Војводе Бране 18-а, општина Звездара, Београд

www.skolaigk.edu.rs; skolaigk@sbb.rs

тел: 011 3087264, 2404533

ВРЕДНОВАЊЕ И САМОВРЕДНОВАЊЕ РАДА ШКОЛЕ

- Школски програм и Годишњи план рада школе
- Подршка ученицима
- Настава и учење

Београд,

август 2017. година

Самовредновање Извештај за школску 2016/17. годину

Изабрана област: 1. Школски програм и Годишњи план рада школе

У току првог полугодишта школске 2016/17. године, предмет самовредновања је била област Школски програм и Годишњи план рада школе.

Чланови Тима за самовредновање извршили су анализу докумената обухваћених процесом самовредновања користећи Правилник о стандардима квалитета рада установе ("Службени гласник РС", бр. 7/11 и 52/11; Закон о основном образовању и васпитању (СЛ.ГЛ. 55/2013.) и чек листу из Приручника за самовредновање и вредновање рада школе Министарства просвете и спорта РС.

У овом извештају је приказана квалитативна анализа о присуству показатеља неопходних за осигуравање стандарда квалитета самовредноване школске документације.

Анализа остварености стандарда за област Школски програм и Годишњи план рада школе

1. Школски програм и Годишњи план рада школе сачињени су у складу са прописима

Тим за самовредновање извршио је преглед педагошке документације при чему је процењивана тачност или степен присутности показатеља. На основу анализиране документације Тим је степен присутности показатеља проценио на следећи начин:

- Школски програм садржи све Законом предвиђене елементе – 4

У складу са Законом о основном образовању и васпитању (СЛ.ГЛ. 55/2013.), руководећи се чланом 27. Тим за самовредновање извршио је анализу којом се дошло до следећих закључака. Школски програм садржи све законом прописане норме.

Школски програм у ОШ „Иван Горан Ковачић“ израђен је у складу са Начелима израде школског програма (члан 28. Закона о основном образовању и васпитању). Школски програм је израђен по циклусима за први и други циклус основног образовања и васпитања и разредима. Школски програм садржи јасно истакнуте циљеве и задатке, начине и поступке за оставаривање програма (методе, облике рада, наставна средства) у оквиру сваког предмета за сваки разред. Наведене су наставне теме и корелације са другим наставним предметима. Школски програм у складу са Законом садржи наставни план основног образовања и васпитања. Обавезни и изборни предмети одвојени су по разредима, при чему садрже циљеве и задатке, начине и поступке за њихово остваривање. Програми допунске и додатне су израђени по предметима и разредима. У

оквиру Школског програма налазе се програми слободних активности које се реализују са ученицима. У оквиру Школског програма постоје следећи програми: Програм културних активности, Програм школског спорта и спортских активности, Програм безбедности и заштите ученика од насиља и занемаривања и Програми превенције других облика ризичног понашања, Програм друштвено-корисног рада, Програм професионалне оријентације, Програм здравствене заштите, Програм социјалне заштите, Програм заштите животне средине, Програм сарадње са локалном самоуправом, Програм сарадње са породицом, Програм излета, екскурзија и наставе у природи, Програм рада школске библиотеке, као и начини остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни рад. Сви ови програми садрже циљеве и садржаје.

-Школски програм је сачињен на основу наставног плана и програма - 3

Основу Школског програма чине наставни план и програм прописани Законом. У Школском програму се налази листа обавезних и изборних наставних предмета (са годишњим и недељним фондом часова), као и остали облици образовно-васпитног рада у складу са законским одредбама. Наведени су облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети. Користећи наставни план и програм, наставници су разрађивали број часова по теми, циљеве, задатке, начине остваривања (облици, методе, средства), корелацију са другим наставним предметима. Не садржи начине евалуације остварености образовних стандарда.

- Годишњи план рада школе сачињен је на основу Школског програма - 4

Годишњи план рада школе у ОШ „Иван Горан Ковачић“ представља операционализацију Школског програма за текућу школску годину (2016/17.). У Годишњем плану рада школе детаљно су разрађене активности предвиђене Школским програмом. Годишњим планом рада школе утврђени су време, место, начин остваривања програма и планова образовања и васпитања, као и носиоци и реализатори планираних активности. Годишњи план рада је у складу са Школским програмом (прати предвиђене активности) и Развојним планом школе (операционализоване су планиране активности за текућу школску годину). Може се закључити да је Годишњи план рада оперативан.

- Глобални/годишњи планови наставних предмета су саставни део Годишњег плана рада школе - 4

Иако су у физичком смислу одвојени (налазе се у посебним наставничким фасциклама) ради лакше доступности и коришћења, Глобални/годишњи планови наставних предмета су саставни део Годишњег плана рада школе. Усвојени су до 15. септембра.

- Годишњи план садржи посебне програме васпитног рада - 4

Годишњи план рада школе у сваком смислу прати Школски програм, па садржи операционализоване за текућу школску годину посебне програме васпитног рада (Програм културних активности, Програм школског спорта и спортских активности, Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, Програм професионалне оријентације, Програм здравствене заштите, Програм социјалне заштите, Програм заштите животне средине, Програм сарадње са локалном самоуправом, Програм сарадње са породицом).

На основу свега наведеног, средња вредност показатеља за стандард *Школски програм и Годишњи план рада школе сачињени су у складу са прописима износи 4.*

2. Елементи Школског програма и Годишњег плана рада су међусобно усклађени

На основу анализе документације, Тим за самовредновање је присуство показатеља проценио на следећи начин.

- У Годишњи план рада школе су уграђени приоритети из Школског развојног плана - 4

У оквиру Годишњег плана рада школе налазе се активности из Школског развојног плана предвиђене за текућу школску годину разрађених у оквиру акционог плана. У акционом плану за 2016/17. годину, детаљно су разрађене планиране активности, начини реализације, време и место, као и носиоци активности.

- У Годишњем плану рада школе су оперативно разрађени структурни елементи школског програм - 4

Годишњи план рада школе заснован је на Школском програму. Сви програми обухваћени Школским програмом, операционализовани су у оквиру Годишњег плана рада школе за текућу школску годину.

- Програми наставних предмета су међусобно садржајно усклађени у оквиру сваког разреда - 3

Тим за самовредновање је анализирајући педагошку документацију дошао до следећих закључака. Наставници у великој мери настоје да међусобно ускладе садржаје, али се ту јавља проблем и наставних планова и програма који су сами по себи често неусклађени. Сви наставници су приликом израде школских програма и

планова радили и корелације између својих и других наставних предмета. У школском програму су корелације урађене детаљније. Чланови Тима су закључили да је присуство овог показатеља 3.

- Програми наставних предмета су међусобно временски усклађени у оквиру сваког разреда - 3

Као и када је претходни показатељ у питању, наставници се труде да временски ускладе садржаје, како би могла постојати корелација између различитих наставних предмета. У разредној настави наставници лакше могу организовати временску усклађеност, док је у предметној настави то компликованије. Ипак, већина наставника у међусобној сарадњи програме израђује тако да временски усклађује програме предмета на нивоу разреда. Остаје утисак да би и то могло да се побољшава, па је због тога оцена присуства овог показатеља од стране Тима 3.

Средња вредност на скали од 1 до 4 за испитивање присутности показатеља за стандард *Елементи Школског програма и Годишњег плана рада су међусобно усклађени* износи 3,50.

3. Годишњи план рада школе омогућава остварење циљева образовања и образовних стандарда

- У годишњим плановима наставних предмета наведени су циљеви учења по разредима - 2

Тим за самовредновање је прегледом документације установио да су наставници наводили циљеве и задатке учења у Школском програму, док у оквиру Годишњих планова рада већина није наводила циљеве учења по разредима. Годишњи планови су засновани на школском програму у коме су наставници разрађивали циљеве на нивоу сваког разреда.

- Годишњи планови наставних предмета садрже образовне стандарде - 2

Само одређени број наставника су приликом израде Годишњих планова по разредима разрађивали образовне стандарде по нивоима за сваку тему, за предмете код којих постоје дефинисани образовни стандарди. Већина је стандарде разрађивала у својим месечним плановима.

- У годишњим плановима наставних предмета предвиђена је провера остварености прописаних образовних стандарда или циљева учења наставног предмета наведених у наставном програму - 3

Тим је прегледом и анализом документације закључио следеће: у оквиру годишњих планова наставници бележе број часова утврђивања (провере - усмене и писмене), које даље уграђују у оперативне месечне планове рада. У годишњим

плановима не постоји експлицитно наведена форма у којој наставници јасно дефинишу проверу остварености образовних стандарда.

- У оперативним /месечним плановима наставника наведено је којим садржајима ће се остварити циљеви учења предмета у датом разреду - 4

Прегледањем месечних планова наставника, Тим је закључио да сви наставници наводе садржаје којим ће се остварити циљеви учења предмета у одређеном разреду.

На основу анализе присуства показатеља који дефинишу стандард Годишњи план рада школе омогућава остварење циљева образовања и образовних стандарда, Тим за самовредновање је израчунао средњу вредност - 2,75.

4. Школски програм и Годишњи план рада школе усмерени су на задовољење различитих потреба ученика

-Годишњи план рада школе садржи листу изборних предмета која је сачињена на основу постојећих ресурса - 4

Тим за самовредновање је прегледом и анализом документације извршио процену присуства показатеља на основу чега се дошло до закључка да Школски програм садржи изборне наставне предмете, њихове обавезне и слободне садржаје. Изборни наставни предмети се на основу ресурса школе нуде сваке године као могуће опције родитељима и ученицима и у односу на њихов избор увршћују у Годишњи план рада школе.

-У годишњем плану рада наставника видљиво је прилагођавање наставног програма специфичностима одељења - 3

Прегледом и анализом документације, Тим је дошао до следећих података. У разредној настави је у већој мери видљиво прилагођавање наставног програма специфичностима појединих одељења него у предметној настави у оквиру Годишњих планова. Мањи број предметних наставника прилагођава своје оперативне месечне планове специфичностима појединих одељења. Тим је због тога присуство овог показатеља проценио степеном присутности - 3.

- У Годишњем плану рада школе предвиђен је план израде ИОП-а на основу анализе популације - 4

У Годишњем плану рада школе постоји План инклузивног образовања којим се предвиђа израда ИОП-а. У плану су јасно дефинисане активности, начини реализације, место и време реализације и носиоци активности који ће на основу анализе ситуације препознати потребу за израдом ИОП-а за поједине ученике.

- Факултативни програми и ваннаставне активности сачињени су на основу испитаних потреба ученика и постојећих ресурса - 4

Тим за самовредновање је констатовао да се у школи не реализују факултативни програми. Ваннаставне активности су бројне и разнолике, па би се могло закључити да задовољавају различите потребе и интересовања ученика. Приликом одабира ваннаставних активности које ће се у школи реализовати полази се од постојећих ресурса које школа има, затим од искустава наставника у реализацији ваннаставних активности (интересовања ученика, постигнути резултати и слично), вршено је испитивање потреба ученика анкетирањем. Тим за самовредновање због свега наведеног присуство овог показатеља процењује са степеном тачности 4.

- У Годишњем плану рада школе наведено је како ће се применити Програм заштите ученика од дискриминације и насиља - 4

На основу Програма заштите ученика од насиља и занемаривања који је саставни део Школског програма, Тим за заштиту сваке године израђује План за наредну школску годину који је саставни део Годишњег плана рада школе. План за заштиту деце од насиља и занемаривања садржи планиране активности (садржаје рада), начине реализације, време и место реализације, као и носиоце реализације.

- Школски програм садржи посебне програме за двојезичну популацију ученика- /

Тим констатује да Школски програм не садржи посебне програме за двојезичну популацију ученика па у складу са тим неће процењивати овај стандард. Тим наглашава да до сада у школи није постојала потреба за организацијом таквог програма.

На основу анализе присуства показатеља који дефинишу стандард *Школски програм и Годишњи план рада школе усмерени су на задовољење различитих потреба ученика*, Тим за самовредновање је израчунао средњу вредност- 3,80

Анализирајући показатеље дате за сва четири дефинисана стандарда за област Школски програм и Годишњи план рада школе, Тим за самовредновање је на основу средњих вредности за присуство стандарда израчунао средњу вредност или оцену 3,51.

Тим је на основу анализе препознао јаке и слабе стране.

Јаке стране:

- Школски програм и Годишњи план рада школе сачињени су у складу са прописима
- Елементи Школског програма и Годишњег плана рада су међусобно усклађени
- Школски програм и Годишњи план рада школе усмерени су на задовољење различитих потреба ученика
-

Слабе стране:

- Неусклађеност увек наставних предмета садржајно и временски
- Годишњи планови наставних предмета не садрже увек циљеве, образовне стандарде и процену остварености стандарда
- Годишњи наставни планови нису прилагођени специфичностима одељења у предметној настави

Предлог мера:

- 1. На стручним већима наставити са међусобним усклађивањем наставних предмета садржајно и временски у оквиру сваког разреда**
- 2. У Годишње планове наставних предмета унети циљеве, образовне стандарде и процену остварености образовних стандарда или циљева учења, тамо где постоје а до сада нису унети**
- 3. У што већој мери наставне програме прилагођавати специфичностима одељења у годишњим плановима рада наставника**
- 4. Ваннаставне активности заснивати и на испитивању потреба ученика у складу са могућностима школе.**

Самовредновање

Извештај за школску 2016/17. годину

Изабрана област: 4. Подршка ученицима

Тим за самовредновање је у току другог полугодишта на једном од састанака извршио анализу области Подршка ученицима, руководећи се прописаним стандардима о квалитету рада установе и индикаторима на основу којих се процењује присуство стандарда у школској пракси. Поред тога, чланови Тима су приликом анализе користили и Извештај о спољашњем вредновању квалитета рада школе који су сачинили евалуатори почетком новембра месеца у ОШ „Иван Горан Ковачић“, Извештај о раду школе на крају првог полугодишта школске 2016/17. године, школску документацију (дневнике рада, записнике одељењских и стручних већа).

4.1. У школи функционише систем пружања подршке ученицима - 4

Чланови Тима за самовредновање су констатовали да су ученици обавештени о свим видовима подршке које школа пружа. Распореди допунске и додатне наставе, слободних активности, припремне наставе за ученике осмог разреда налазе се на огласним таблама за ученике на првом спрату за предметну наставу и у учионицама на другом спрату где се реализује разредна настава. Распореди се налазе на школском сајту и доступни су како ученицима, тако и родитељима. Подаци који се налазе у Извештају о раду школе на крају првог полугодишта шк. 2016/17. године показују да је одржан велики број часова допунске и додатне наставе, као и да је оваквим видом подршке било обухваћено много ђака. У млађим разредима, одржано је 327 часова допунске наставе из предмета српски језик, математика и енглески језик, док је у 4. разреду одржано 38 часова додатне наставе из математике. У старијим разредима одржан је 481 час допунске наставе из предмета српски језик, математика, енглески језик, руски језик, немачки језик, физика, хемија, географија и историја, које је посећивало 354 ученика. У старијим разредима одржана су 442 часа додатне наставе из предмета српски језик, енглески језик, руски језик, математика, физика, хемија, историја, географија, биологија, које је посећивало 160 ученика.

Тим за самовредновање процењује да се мере подршке ученицима предузимају на основу анализе успеха. Успех ученика се прати на седницама Одељењских већа, на крају првог и трећег класификационог периода, на крају првог и другог полугодишта. Врше се квантитативне и квалитативне анализе на основу којих се предлажу мере, врши саветодавни и инструктивни рад са ученицима и родитељима у сарадњи са наставницима, педагошко-психолошком службом и директором школе. Ученици са сметњама у развоју и тешкоћама у учењу добијају адекватну подршку кроз израду педагошких профила, индивидуалних планова подршке и индивидуалних образовних планова. Састанци Тима за инклузивно образовање су редовни и на њима се врши праћење реализације инклузивног

образовања у школи. Израђују се белешке о напредовању и евалуације на класификационим периодима.

Чланови Тима за самовредновање су сагласни да школа негује партнерски однос са родитељима ученика и сарадњу у пружању подршке. Директор школе, психолог и педагог свакодневно су доступни родитељима ученика. Наставници разредне и предметне наставе редовно (једанпут седмично) имају „отворена врата“, а по потреби заказују и посебне састанке са родитељима којима увек присуствује директор и педгошко-психолошка служба. Директор школе, школски психолог и педагог редовно присуствују седницама Савета родитеља и информишу их о реализацији инклузивног образовања, активностима које школа предузима у оквиру заштите ученика од насиља, самовредновању, развојном планирању и другим значајним питањима за ученике. Одељењске старешине држе редовне родитељске састанке: на почетку школске године, на крају првог и трећег класификационог периода, на крају првог полугодишта и на крају наставне године. По потреби родитељски састанци се организују и више пута, нарочито за родитеље ученика осмог разреда, у вези са активностима које се тичу полагања завршног испита којима редовно присуствује и директор школе. Родитељима су увек доступне све информације на школском сајту који се редовно ажурира, а успех ученика могу пратити и путем електронског дневника.

Тим за самовредновање констатује да у школи не постоје званично формиран тимови за подршку ученицима у прилагођавању школском животу. Најчешће су у ту врсту подршке укључене одељењске старешине, предметни наставници, психолог и педагог, као и директор школе који функционишу као мини тимови.

Чланови Тима су сагласни да школа сарађује са свим релевантним институцијама у пружању подршке ученицима. Школа остварује сарадњу са Домом здравља Звездара и Развојним саветовалиштем, ИРК Звездара, Центром за социјални рад, ОШ „Бошко Буха“, ОШ „Душко Дугалић“, хуманитарном организацијом „Дечје срце“, Црвеним крстом и другим.

4.2. У школи се подстиче лични, професионални и социјални развој ученика - 4

Чланови Тима за самовредновање су у потпуности сагласни да је понуда ваннаставних активности у школи у функцији задовољења различитих потреба и интересовања ученика у сагласности са ресурсима које школа има. Према Извештају о раду школе на крају првог полугодишта школске 2016/17. године, 370 ученика старијих разреда било је укључено у рад неке од 17 понуђених секција. Реализовано је 408 часова различитих секција. У млађим разредима, слободне активности су одржаване у оквиру одељења и реализован је 231 час. Ученици и наставници припремају, остварују и изводе одабране програме у одговарајућим облицима, садржајима, у школи и локалној средини: приредба поводом пријема првака, обележавање Дечје недеље, посете музеју, зоолошком врту, позориштима, организовањем Новогодишњег и Ускршњег базара, сусрети са писцем, ликовне изложбе у холу школе, дебата за ученике (дечја права и обавезе, толеранција и насиље), приредба поводом прославе Дана Светог Саве, низ различитих

активности поводом обележавања Дана школе: Спортски дан, Фестивал науке, рецитовање поезије, изложба у школском холу, приредбе, итд.

Тим за самовредновање констатује да се у школи организују различите активности за развијање социјалних вештина. На часовима одељењских старешина реализују се активности и радионице везане за конструктивно решавање конфликта, ненасилну комуникацију, ја-ти поруке, промовисање вредности. Радионице за промовисање вредности су реализовале психолог и педагог школе на састанцима Вршњачког тима и Ученичког парламента.

Тим за самовредновање закључује да је укљученост ученика у ваннаставне активности на нивоу прошлогодишње. Укљученост ученика у ваннаставне активности је велика. Тим процењује да је у слободне активности у млађим разредима укључено 100% ученика, док је у старијим разредима тај проценат већи од 75%.

Чланови Тима за самовредновање су сагласни да се у школи промовишу здрави стилови живота. Реализује се Спортски дан два пута у току школске године у млађим и старијим разредима. Организују се предавања у вези са здравом исхраном (Здраво дете-срећно дете), здрављем зуба, превенцијом наркоманије, вршњачког насиља, електронског насиља. Поједина предавања реализују родитељи - предавачи. Нека предавања су намењена и родитељима и ученицима.

Тим за самовредновање сматра да се у школи промовише заштита човекове околине и одрживи развој. Обележавају се Дан планете Земље, Светски дан екологије, Дан заштите животне средине на часовима редовне наставе, тематског планирања, часовима одељењског старешине, као и слободних активности. У ходницима и учионицама школе изложени су панои који су резултат активности ученика и наставника. Школа је укључена у акцију прикупљања пластичних чепова „Чеп за чеп“ већ неколико година и веома успешно прикупља чепове за рециклажу. Такође, поводом Нове године и Ускрса организују се продајне изложбе на којима се могу видети ученички радови од рециклираног материјала. Рециклирани материјал се користи за уметничке активности ученика. Током ове школске године укључени су у акцију у оквиру програма друштвено-корисног рада - „Чишћење школског дворишта“.

Чланови Тима за самовредновање констатују да се кроз наставни рад подстиче професионални развој ученика. У школи се реализују сегменти програма „Професионална оријентација на прелазу из основне у средњу школу“. На часовима редовне наставе у оквиру одређених предмета обрађују се области које се баве овом тематиком. На часовима одељењских старешина се реализују предавања и разговори везани за професионални развој ученика. Поједини родитељи гостују и представљају ученицима занимања којима се баве. Поред тога, ученици учествују на литерарним и ликовним конкурсима који се односе на занимања. Ученици осмог разреда са одељењским старешинама посећују средње школе и представници средњих школа долазе како би презентовали своје школе будућим средњошколцима.

4.3. У школи функционише систем подршке деци из осетљивих група - 4

Чланови Тима за самовредновање су сагласни да школа предузима активности за упис у школу ученика из осетљивих група. Школа остварује добру сарадњу са вртићима из околине која се састоји у размени информација и обезбеђивању уписа све деце која територијално припадају школи. Постоји велико интересовање за упис ученика и ван територије школе. Школа у марту месецу организује родитељски састанак поводом уписа наредне генерације ученика првог разреда и информише родитеље о свим питањима значајним за упис. Директор школе настоји и успева да обезбеди бесплатне уџбенике и исхрану у школи за децу из осетљивих група сваке школске године.

Тим за самовредновање констатује да школа предузима мере за редовно похађање наставе ученика из осетљивих група. Могло би се рећи да је нередовно похађање наставе ученика из осетљивих група ретко, али постоје појединачни случајеви. Школа се у таквим ситуацијама обраћа Центру за социјални рад Звездара, Одељењу за друштвену делатност ГО Звездара и Школској управи. Директор школе и запослени предузимају све законом прописане активности и процедуре како би се свим ученицима обезбедило редовно похађање наставе.

Чланови Тима за самовредновање закључују да се у школи примењују индивидуализовани приступи и индивидуални образовни планови за децу из осетљивих група за које постоји потреба за таквом врстом додатне подршке. Поред тога, у зависности од потреба детета израђују се индивидуализовани планови социјализације и заштите, компензаторни програми.

Тим за самовредновање констатује да се у школи организују компензаторни програми и активности за подршку учењу ученицима из осетљивих група, али и другима код којих постоји потреба. Са ученицима код којих постоји потреба према мишљењу ИРК ради логопед у оквиру Тима за подршку из ОШ „Бошко Буха“ .

Тим за самовредновање закључује да школа сарађује са свим релевантним институцијама и појединцима у подршци осетљивим групама. Остварује се добра сарадња са Центром за социјални рад Звездара, ГО Звездара, Домом здравља Звездара, Школском управом, Црвеним крстом.

Јаке стране:

- Добра сарадња са релевантним институцијама и организацијама
- Правовремено информисање ученика и родитеља о свим значајним питањима

- Спремност и отвореност свих запослених за неговањем партнерског односа са родитељима ученика
- Редовне анализе успеха и владања ученика на основу којих се предлажу мере
- Подстицање ученика да се укључују у ваннаставне активности богатом понудом секција у школи и различитих садржаја које нуди локална заједница
- Подстицање здравих стилова живота, очување животне средине и одрживог развоја
- Подстицање професионалног развоја ученика укључивањем у различите активности
- Квалитетна подршка ученицима из осетљивих група кроз пружање материјалне и социјалне помоћи

Слабе стране:

- Недостатак систематске подршке ученицима током прилагођавања школском животу

Предлог мера:

- 1. Оформити Тим за систематску подршку ученицима у прилагођавању школском животу**

Самовредновање

Извештај за школску 2016/17. годину

Изабрана област: 2. Настава и учење

Тим за самовредновање је у другом полугодишту школске 2016/17. године извршио самовредновање области Настава и учење. Извршена је квантитативна и квалитативна анализа добијених података из испитивања мишљења наставника и ученика седмог разреда о степену присуства показатеља за стандарде у области Настава и учење, квантитативна и квалитативна анализа података добијених самопроценом компетенција наставника, анализа часова психолога, педагога и директора школе, Извештај о спољашњем вредновању које је извршено у новембру шк. 2016/17. године.

Чланови Тима су крајем првог полугодишта саставили упитнике за наставнике и ученике у складу са Стандардима квалитета рада установе за област Настава и учење и припремили упитнике за самопроцену компетенција наставника. Посебно се водило рачуна око упитника који је припремљен за ученике како би био разумљив узорку ученика планираном за обухват испитивањем. Почетком другог полугодишта, извршено је анкетање наставника, а пред крај школске године анкетирани су ученици. Узорак наставника су чинили 44 наставника разредне и предметне наставе за упитник којим се испитивао степен присутности показатеља за стандарде у области Настава и учење и 40 наставника разредне и предметне наставе за самопроцену компетенција наставника. Узорак ученика је чинио 61 ученик седмог разреда. Чланови Тима су сматрали да су ученици седмог разреда најзрелији да учествују у испитивању и изнесу своје мишљење о квалитету процеса наставе и учења у школи. Тим је засебно анализирао резултате сва три одељења како би се увиделе евентуалне разлике у мишљењу и искуству ученика.

Резултати испитивања наставника упитником за процену квалитета наставе и учења

Упитник за наставнике о процени квалитета области Настава и учење састављен је на основу Стандарда о квалитету рада установе. Упитник садржи 38 показатеља за све стандарде области Настава и учење, представљених као тврдње које се односе на рад наставника. Наставници су тврдње процењивали степеном тачности односно присутности оценама од 1 до 4, са значењем: 1- нетачно, није присутно; 2- у мањој мери тачно, присутно; 3- у већој мери тачно, присутно; 4- потпуно тачно, присутно.

Стандард: Наставник примењује одговарајућа дидактичко-методичка решења на часу -4				
ТВРДЊА, ИСКАЗ	1	2	3	4
1. Увек јасно истичем циљеве часа.		4,5%	1,81%	77,2%
2. Упутства и објашњења која дајем ученицима су јасна.		2,2%	13,6%	84,1%
3. Истичем кључне појмове које ученици треба да науче.			9,1%	90,9%
4. Користим наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа.			34,1%	65,9%
5. Поступно постављам сложенија питања и захтеве у раду на часу.		2,27%	22,70%	75%
Стандард: Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу - 4				
ТВРДЊА, ИСКАЗ	1	2	3	4
6. Ученике учим како да користе различите начине и приступе за решавање задатака.			25%	75%
7. Ученике учим како да ново градиво повежу са претходно наученим.		2,27%	22,70%	75%
8. Ученике учим да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота.			13,6%	86,3%
9. Ученике учим како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области.			20,4%	79,5%
10. Учим ученике да постављају себи циљеве у учењу.		2,27%	36,3%	61,3%
Стандард: Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика- 4				
ТВРДЊА, ИСКАЗ	1	2	3	4
11. Прилагођавам захтеве могућностима ученика.			31,8%	68,1%
12. Прилагођавам темпо рада различитим потребама ученика.			29,5%	70,4%
13. Прилагођавам наставни материјал индивидуалним карактеристикама ученика.		2,27%	45,4%	52,27%
14. Посвећујем време ученицима у складу са њиховим образовним и васпитним потребама.		2,9%	36,3%	54,5%
15. Примењујем специфичне активности на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.		11,3%	25%	56,8%
Стандард: Ученици стичу знања на часу- 4				
ТВРДЊА, ИСКАЗ	1	2	3	4
16. На мојим часовима ученици су заинтересовани за рад.		2,27%	40,9%	56,8%
17. На мојим часовима ученици активно учествују у раду.		2,27%	31,8%	65,9%

18. На мојим часовима активности ученика показују да су разумели предмет учења на часу.			41%	59%
19. На мојим часовима ученици користе доступне изворе знања.		2,2%	39%	59%
20. На мојим часовима ученици користе повратну информацију да унапреде учење.			43,1%	56,8%
21. На мојим часовима ученици процењују тачност одговора.		4,6%	40,9%	54,5%
22. На мојим часовима ученици умеју да образложе како су дошли до решења.		4,6%	40,9%	54,5%
Стандард: Наставник ефикасно управља процесом учења на часу- 4				
ТВРДЊА, ИСКАЗ	1	2	3	4
23. Ефикасно структурирам и повезујем делове часа.		4,6%	43,1%	59%
24. Ефикасно користим време на часу.		2,2%	43,1%	61,3%
25. На конструктиван начин успостављам и одржавам дисциплину у складу са договореним правилима.			23%	77%
26. Функционално користим постојећа наставна средства.		4,6%	22,7%	70,4%
27. Усмеравам интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења.		4,6%	29,5%	65,9%
28. Увек проверавам да ли су постигнути циљеви часа.			22,7%	77,2%
Стандард: Наставник користи поступке вредновања који су у функцији даљег учења-4				
ТВРДЊА, ИСКАЗ	1	2	3	4
29. Вршим оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.			18,1%	81,8%
30. Прилагођавам захтеве у складу са могућностима ученика.			22,7%	77,2%
31. Похваљујем напредак ученика.			10%	90%
32. Дајем потпуну и разумљиву повратну информацију ученицима о њиховом раду.			11,3%	88,6%
33. Учим ученике како да процењују свој напредак.			43,1%	63,3%
Стандард: Наставник ствара подстицајну атмосферу за рад на часу- 4				
ТВРДЊА, ИСКАЗ	1	2	3	4
34. Показујем поштовање према ученицима.			43,1%	63,3%
35. Испољавам емпатију према ученицима.	2,2%	2,2%	13,6%	86,3%
36. Адекватно реагујем на међусобно неуважавање			16%	84%

ученика.				
37. Користим различите поступке за мотивисање ученика.			27,2%	72,7%
38. Дајем ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.			20,4%	79,5%

На основу резултата добијених испитивањем наставника Тим за самовредновање је констатовано да је област *Настава и учење* од стране наставника процењена оценом 4, јер је свих седам стандарда процењено као у великој мери и у потпуности остварено и присутно са преко 75% у пракси. Тим за самовредновање је анализирао процену остварености стандарда појединачно како би се што боље конкретизовале предности и недостаци.

Оствареност стандарда: Наставник примењује одговарајућа дидактичко-методичка решења на часу, од стране наставника је оцењен оценом 4. Сви показатељи су процењени са великим процентом као потпуно тачни, односно присутни на часовима у распону од 65,9% за показатељ да наставници користе методе које су ефикасне у односу на циљ часа до 90,9% за показатељ да у потпуности истичу кључне појмове које ученици треба да науче на часу. Наставници су најбоље проценили показатељ да у потпуности истичу кључне појмове које ученици треба да науче на часу са 90,9% и са 9,1% да у великој мери то раде. Показатељ који је најлошије процењен је да наставници увек јасно истичу циљ часа, јер је 4, 5% наставника овај показатељ оценило као активност коју у мањој мери примењују. Показатељи које су наставници проценили као потпуно тачне и у великој мери тачне са 100% су да истичу кључне појмове које ученици треба да науче, као и да користе наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа. Поред тога, наставници су проценили као потпуно тачне или присутне показатеље са следећим процентом: 84,1% наставника даје објашњења која су јасна ученицима, 77,2% наставника увек јасно истиче циљ часа, 75% наставника поступно поставља сложеније захтеве у раду на часу.

Оствареност стандарда: Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу од стране наставника је оцењен оценом 4. Све показатеље за овај стандард наставници су проценили са високим процентом као потпуно присутне или тачне у распону од 61,3% за показатељ да уче ученике да постављају себи циљеве у учењу до 86,3% да уче ученике како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота. Ова два показатеља су уједно најбоље и најгоре оцењена. Три показатеља су процењена као у потпуности тачна или присутна и у великој мери тачна односно присутна са 100% : наставници уче ученике како да користе различите начине и приступе за решавање задатака, како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота и како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области. Два показатеља мали проценат наставника 2,27% оцењује у мањој мери присутним: наставници уче ученике како да ново градиво повежу са претходно наученим и како да постављају себи циљеве у учењу.

Оствареност стандарда: Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика, наставници оцењују оценом 4. Код процене остварености показатеља за овај стандард могу се констатовати такође добри резултати,

али нешто лошији у односу на процену претходна два стандарда. Поред тога, сви показатељи су такође процењени са високим процентом потпуне присутности у пракси који се крећу у распону од 52,57% за показатељ да наставници прилагођавају наставни материјал индивидуалним карактеристикама ученика до 70,4% за показатељ да наставници прилагођавају темпо рада различитим потребама ученика, који је уједно и најбоље оцењен. Два показатеља су процењена са 100% као потпуно присутна и у великој мери присутна: наставници прилагођавају темпо рада различитим потребама ученика и наставници прилагођавају захтеве могућностима ученика. Најлошије је оцењен показатељ: наставници примењују специфичне активности на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању, јер је 11, 3% наставника овај показатељ проценило у мањој мери присутним. Ипак, важно је нагласити да 56,8% наставника то у потпуности у пракси чини, а 25% у великој мери.

Остваренист стандарда: Ученици стичу знања на часу, наставници су оценили оценом 4. Може се констатовати да је и оствареност овог стандарда као и претходног процењена нешто мање него прва два. Показатељи су оцењени као потпуно тачни у распону од 54, 5% за показатеље да ученици на часовима процењују тачност одговора и умеју да образложе како су дошли до решења, што су уједно и најлошије остварени показатељи јер их је 4,6% наставника проценило у мањој мери присутним до 65,9% да ученици активно учествују у раду на часовима. Два показатеља су са 100% оцењена у потпуности присутна или у већој мери присутна: активности ученика на часовима показују да су разумели предмет учења на часу и ученици користе повратну информацију да унапреде учење.

Оствареност стандарда: Наставник ефикасно управља процесом учења на часу, наставници су оценили оценом 4. Показатељи су оцењени као потпуно тачни у распону од 59% за показатељ да наставници ефикасно структурирају и повезују делове часа, који је уједно и најлошије оцењен до 77,2% да наставници увек проверавају да ли су постигнути циљеви часа. Два стандарда су оцењена у потпуности присутна и у великој мери присутна са 100% : наставници на конструктиван начин успостављају и одржавају дисциплину у складу са договореним правилима и увек проверавају да ли су постигнути циљеви часа; док је три стандарда 4,6% наставника оценило у мањој мери присутно: наставници ефикасно структурирају и повезују делове часа, функционално користе постојећа наставна средства и усмеравају интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења.

Оствареност стандарда: Наставник користи поступке вредновања који су у функцији даљег учења, наставници су оценили оценом 4. Добијени резултати за овај стандард на нивоу су остварености за прва два и нешто бољи од остварености трећег, четвртог и петог стандарда. Присутност свих показатеља је оцењена са 100% у потпуности присутна и у великој мери присутна, док се распон креће од 63,3% за показатељ да наставници уче ученике како да процењују свој напредак до 90% за показатељ да наставници похваљују напредак ученика. Остали показатељи су процењени са следећим процентом као потпуно тачни: 88,6% за давање потпуне и разумљиве повратне информације ученицима о њиховом раду од стране наставника, 81,8% за вршење оцењивања у складу са Правилником о оцењивању ученика и 77,2% за прилагођавање захтева могућностима ученика.

Оствареност стандарда: Наставник ствара подстицајну атмосферу за рад на часу, наставници су оценили оценом 4. Процент потпуног слагања са показатељима се крећу у распону од 63,3% за показатељ да наставници показују поштовање према

ученицима, до 86,3% за показатељ да наставници испољавају емпатију према ученицима. Интересантно је да је овај показатељ и најлошије оцењен јер је 2,27 % наставника изразило да не испољава емпатију према ученицима, а 2,27% да је у мањој мери испољава. Четири показатеља су оцењена са 100% у потпуности присутна или у великој мери присутна: наставници показују поштовање према ученицима, адекватно реагују на међусобно неуважавање ученика, користе различите поступке за мотивисање ученика, дају ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.

Сви стандарди квалитета из области Настава и учење процењени су високим оценама од стране наставника. Ипак, неке нијансе се могу запазити у проценама наставника. **Стандард: Наставник користи поступке вредновања који су у функцији даљег учења, најбоље је процењен стандард, јер су са 100% сви показатељи оцењени као потпуно тачни и у већој мери тачни, док је стандард: Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика, можда најлошије оцењен стандард јер је показатељ Примењујем специфичне активности на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању 11,3% наставника оценило у мањој мери тачним.** Такође, **Стандард: Наставник ствара подстицајну атмосферу за рад на часу, једини има показатељ који је у проценту 2,2% добио негативну оцену од стране наставник.**

Из анализе резултата добијених испитивањем наставника могу се констатовати следеће предности и недостаци на основу показатеља који су у оквиру стандарда оцењени као потпуно присутни и у већој мери присутни и мало или нимало присутни у школској пракси.

Предности:

- наставници истичу кључне појмове које ученици треба да науче и користе наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа
- уче ученике како да користе различите начине и приступе за решавање задатака, како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота и како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области
- наставници прилагођавају захтеве и темпо рада могућностима ученика
- активности ученика показују да су разумели предмет учења на часу и користе повратну информацију да унапреде учење
- наставници на конструктиван начин успостављају и одржавају дисциплину у складу са договореним правилима, увек проверавају да ли су постигнути циљеви часа
- наставници похваљују напредак ученика и дају потпуну и разумљиву повратну информацију ученицима о њиховом раду
- наставници адекватно реагују на међусобно неуважавање ученика и дају ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.

Недостаци:

- наставници не истичу увек јасно циљеве часа

- не уче ученике да постављају себи циљеве у учењу
- не примењују увек специфичне активности на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању
- не пружају могућност ученицима да процењују тачност одговора и ученици не умеју да образложе како су дошли до решења
- не структурирају и не повезују делове часа увек ефикасно, не користе увек функционално постојећа наставна средства, не усмеравају интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења
- не испољавају увек емпатију према ученицима

Резултати испитивања ученика упитником за процену квалитета наставе и учења

Упитник за ученике о процени квалитета области Настава и учење састављен је на основу Стандарда о квалитету рада установе. Упитник садржи 35 тврдњи које се односе на 38 показатеља за све стандарде области Настава и учење, представљених као тврдње које се односе на рад наставника. Тим за самовредновање је донео одлуку да у испитивању учествују ученици седмог разреда због зрелости. У испитивању су учествовали ученици сва три одељења седмог разреда. Урађена је квантитативна и квалитативна анализа добијених података на нивоу разреда са освртом на резултате појединачних одељења. Ученици су тврдње процењивали степеном тачности односно присутности оценама од 1 до 4, са значењем: 1- нетачно, није присутно; 2- у мањој мери тачно, присутно; 3- у већој мери тачно, присутно; 4- потпуно тачно, присутно.

Стандард: Наставник примењује одговарајућа дидактичко-методичка решења на часу-3					
ТВРДЊА, ИСКАЗ		1	2	3	4
1. Наставници на часовима истичу зашто је важно градиво које учимо.	y	0	26(42,62%)	29(47,54%)	6(9,84%)
	7/1	0	7 (33,33%)	12(57,14%)	2(9,52%)
	7/2	0	10 (47,62%)	9 (42,56%)	2 (9,52%)
	7/3	0	9(47,37%)	8(42,11%)	2 (10,53%)
2. Наставници дају објашњења која су јасна и истичу важне појмове.	y	0	10(16,39%)	31(50,82%)	20(32,79%)
	7/1	0	4 (19,05%)	5 (23,81%)	12(57,14%)
	7/2	0	0	15 (71,43%)	6 (28,57%)
	7/3	0	6(31,58%)	11(57,89%)	2(10,53%)
3. Наставници на часовима користе начине који нам омогућавају да лакше савладамо градиво.	y	2(3,28%)	13(21,31%)	24(39,34%)	22(36,07%)
	7/1	0	9 (42,86%)	3(14,29%)	9(42,86%)
	7/2	0	3(14,29%)	12(57,14%)	6(28,57%)
	7/3	2(10,53%)	1(5,26%)	9(47,37%)	7(36,84%)
4. У раду на часовима, наставници увек крећу од задавања лакших ка тежим питањима, задацима.	y	1(1,64%)	6(9,84%)	20(32,79%)	34(55,74%)
	7/1	0	2 (9,52%)	6 (28,57%)	13(61,90%)
	7/2	1(4,76%)	2(9,52%)	7(33,33%)	11(52,38%)

	7/3	0	2(10,53%)	7(36,84%)	10 (52,63%)
Стандард: Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу-3					
5. Наставници нас уче како да на различите начине решавамо задатке и проблеме.	y	6(9,84%)	21(34,43%)	21(34,43%)	13(21,31%)
	7/1	4 (19,05%)	7 (33,33%)	4(19,05%)	6 (28,57%)
	7/2	0	7(33,33%)	9(42,56%)	5(23,81%)
	7/3	2(10,53%)	7(36,84%)	8(42,11%)	2(10,53%)
6. Наставници нас уче како да повезујемо старо са новим градивом.	y	2(3,28%)	9(14,75%)	24(39,34%)	26(42,62%)
	7/1	2 (9,52%)	2 (9,52%)	10 (47,62%)	7(33,33%)
	7/2	0	1(4,76%)	8(38,10%)	12(57,14%)
	7/3	0	6(31,58%)	6(31,58%)	7(36,84%)
7. Наставници нас уче како да градиво повезујемо са примерима из свакодневног живота.	y	4(6,56%)	19(31,15%)	20(32,79%)	18(29,51%)
	7/1	1 (4,76%)	4(19,05%)	7 (33,33%)	9 (42,86%)
	7/2	1(4,76%)	11(52,38%)	4(19,05%)	5(23,81%)
	7/3	2(10,53%)	4(21,05%)	9(47,37%)	4(21,05%)
8. Наставници нас уче да повезујемо садржаје градива из различитих предмета.	y	5(8,20%)	21(34,43%)	20(32,79%)	11(18,03%)
	7/1	4(19,05%)	9(42,86%)	5(23,81%)	3(14,29%)
	7/2	4(19,05%)	4(19,05%)	9(42,86%)	4(19,05%)
	7/3	1(5,26%)	8(42,11%)	6(31,58%)	4(21,05%)
9. Наставници нас уче како да себи поставимо циљеве у учењу.	y	14(22,95%)	21(34,43%)	21(34,43%)	5(8,20%)
	7/1	7(33,33%)	3(14,29%)	8 (38,10%)	3(14,29%)
	7/2	1(4,76%)	12(57,14%)	8(38,10%)	0
	7/3	6(31,58%)	6(31,58%)	5(26,32%)	2(10,53%)
Стандард: Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика-3					
10. Могу да разумем и пратим предавање наставника на часу.	y	1(1,64%)	9(14,75%)	25(40,98%)	26(42,62%)
	7/1	1(4,76%)	0	11(52,38%)	9(42,86%)
	7/2	0	5(23,81%)	7(33,33%)	9(42,86%)
	7/3	0	4(21,05%)	7(36,84%)	8(42,11%)
11. Увек имам довољно времена да дам одговор и урадим задатке.	y	4(6,56%)	18(29,51%)	23(37,70%)	16(26,23%)
	7/1	0	5 (23,81%)	8(38,10%)	8(38,10%)
	7/2	2(9,52%)	5(23,81%)	9(42,86%)	5(23,81%)
	7/3	2(10,53%)	8(42,11%)	6(31,58%)	3(15,79%)
12. Наставници на часу користе различите материјале (плакате, графичке и сликовне приказе, фотографије, постере, листиће, аудио и видео снимке, илустрације, презентације).	y	3(4,92%)	7(11,48%)	26(42,62%)	25(40,98%)
	7/1	3(14,29%)	4(19,05%)	7(33,33%)	7(33,33%)
	7/2	0	2(9,52%)	9(42,86%)	10(47,62%)
	7/3	0	1(5,26%)	10(52,63%)	8(42,11%)
13. Увек имам могућност да наставницима поставим питање, тражим савет и додатно објашњење везано за школу и приватне недоумице.	y	2(3,28%)	17(27,87%)	23(37,70%)	19(31,15%)
	7/1	1(4,76%)	4(19,05%)	8(38,10%)	8(38,10%)
	7/2	1(4,76%)	5(23,81%)	9(42,86%)	6(28,57%)
	7/3	0	8(42,11%)	6(31,58%)	5(26,32%)
14. Упознат сам да нека деца у школи раде по посебном програму.	y	6(9,84%)	6(9,84%)	15(24,59%)	34(55,74%)
	7/1	4(19,05%)	2(9,52%)	7(33,33%)	8(38,10%)

	7/2	0	1(4,76%)	3(14,29%)	17(80,95%)
	7/3	2(10,53%)	3(15,79%)	5(26,32%)	9(47,37%)
Стандард: Ученици стичу знања на часу-3					
15. Заинтересован сам за рад на часовима.	y	0	11(18,03%)	36(59,02%)	14(22,95%)
	7/1	0	5(23,81%)	14(66,67%)	2(9,52%)
	7/2	0	3(14,29%)	11(52,38%)	7(33,33%)
	7/3	0	3(15,79%)	11(57,89%)	5(26,32%)
16. Активно учествујем у раду на часовима.	y	5(8,20%)	19(31,15%)	19(31,15%)	18(29,51%)
	7/1	5(23,81%)	6(28,57%)	5(23,81%)	5(23,81%)
	7/2	0	7(33,33%)	6(28,57%)	8(38,10%)
	7/3	0	6(31,58%)	8(42,11%)	5(26,32%)
17. Разумем градиво које учим на часовима.	y	1(1,64%)	10(16,39%)	30(49,18%)	20(32,79%)
	7/1	1(4,76%)	3(14,29%)	10(47,62%)	7(33,33%)
	7/2	0	3(14,29%)	9(42,86%)	9(42,86%)
	7/3	0	4(21,05%)	11(57,89%)	4(21,05%)
18. Наставници нас подстичу да користимо различите изворе знања за учење.	y	8(13,12%)	12(19,67%)	26(42,62%)	15(24,59%)
	7/1	6(28,57%)	2(9,52%)	7(33,33%)	6(28,57%)
	7/2	0	2(9,52%)	13(61,90%)	6(28,57%)
	7/3	2(10,53%)	8(42,11%)	6(31,58%)	3(15,79%)
19. Користим савете наставника да решим задатак или да унапредим учење.	y	2(3,28%)	15(24,59%)	22(36,06%)	22(36,06%)
	7/1	1(4,76%)	4(19,05%)	8(38,10%)	8(38,10%)
	7/2	1(4,76%)	6(28,57%)	7(33,33%)	7(33,33%)
	7/3	0	5(26,32%)	7(36,84%)	7(36,84%)
20. Наставници нам пружају могућност да на часовима процењујемо тачност својих и туђих одговора.	y	8(13,12%)	13(21,31%)	23(37,70%)	17(27,87%)
	7/1	2(9,52%)	3(14,29%)	8(38,10%)	8(38,10%)
	7/2	2(9,52%)	4(19,05%)	10(47,62%)	5(23,81%)
	7/3	4(21,05%)	6(31,58%)	5(26,32%)	4(21,05%)
21. На часу умет да објасним како сам дошао до неког решења или одговора.	y	5(8,20%)	13(21,31%)	23(37,70%)	20(32,79%)
	7/1	4(19,05%)	5(23,81%)	7(33,33%)	5(23,81%)
	7/2	1(4,76%)	6(28,57%)	3(14,29%)	11(52,38%)
	7/3	0	2(10,53%)	13 (68,42%)	4(21,05%)
Стандард: Наставник ефикасно управља процесом учења на часу-3					
22. Увек на часу успемо да завршимо све активности.	y	8(13,12%)	14(22,95)	33(54,02%)	6(9,84%)
	7/1	4(19,05%)	5(23,81%)	8(38,10%)	4(19,05%)
	7/2	2(9,52%)	1(4,76%)	16(76,19%)	2(9,52%)
	7/3	2(10,53%)	8(42,11%)	9(47,37%)	0
23. Наставници одржавају дисциплину тако што нас подсећају на поштовање Школских правила и Кодекса понашања.	y	3(4,92%)	7(11,48%)	30(49,18%)	21(34,43%)
	7/1	0	2(9,52%)	10(47,62%)	9(42,86%)
	7/2	2(9,52%)	1(4,76%)	12 (57,14%)	6(28,57%)
	7/3	1(5,26%)	4(21,05%)	8(42,11%)	6(31,58%)
24. На часу користимо различита	y	7(11,48%)	12(19,67)	12(19,67%)	26(42,62%)

средства (удбенике, карте, интернет) да бисмо лакше учили.	7/1	7(33,33%)	5(23,81%)	4(19,05%)	5(23,81%)
	7/2	0	3(14,29%)	8(38,10%)	10(47,62%)
	7/3	0	4(21,05%)	4(21,05%)	11(57,89%)
25. Често радимо у групама, у пару, јер тако лакше разумемо градиво.	y	16(26,23%)	26(42,62)	13(21,31%)	6(9,84%)
	7/1	9(42,86%)	5(23,81%)	5(23,81%)	2(9,52%)
	7/2	3(14,29%)	13(61,90)	4(4,76%)	1(4,76%)
	7/3	4(21,05%)	8(42,11%)	4(21,05%)	3(15,79%)
26. Наставници на крају часа увек провере да ли смо научили оно о чему смо учили.	y	20(32,79%)	19(31,15)	15(24,59%)	7(11,48%)
	7/1	3(14,29%)	6(28,57%)	7(33,33%)	5(23,81%)
	7/2	7(33,33%)	7(33,33%)	5(23,81%)	2(9,52%)
	7/3	10(52,63%)	6(31,58%)	3(15,79%)	0

Стандард: Наставник користи поступке вредновања који су у функцији даљег учења-2

27. Наставници ме оцењују редовно, образлажу оцене, у педагошке свеске бележе мој напредак, записују када сам одговарао, саветују ме како да учим и постижем боље резултате.	y	5(8,20%)	13(21,31)	24(39,34%)	19(31,15%)
	7/1	3(14,29%)	6(28,57%)	7(33,33%)	5(23,81%)
	7/2	0	4(4,76%)	7(33,33%)	10(47,62%)
	7/3	2(10,53%)	3(15,79%)	10(52,63%)	4(21,05%)
28. Успешни и мање успешни ученици добијају различите задатке.	y	15 (24,59%)	24(39,34)	14(22,95%)	8(13,12%)
	7/1	3(14,29%)	9(42,86%)	9(42,86%)	0
	7/2	8(38,10%)	7(33,33%)	1(4,76%)	5(23,81%)
	7/3	4(21,05%)	8(42,11%)	4(21,05%)	3(15,79%)
29. Наставници похваљују мој напредак.	y	4(6,56%)	25(40,98)	14(22,95%)	18(29,51%)
	7/1	0	10(47,62)	4(19,05%)	7(33,33%)
	7/2	2(9,52%)	10(47,62)	3(14,29%)	6(28,57%)
	7/3	2(10,53%)	5(26,32%)	7(36,84%)	5(26,32%)
30. Наставници дају јасну и разумљиву повратну информацију о мом раду.	y	5 (8,20%)	21(34,43)	26 (42,62%)	9(14,75%)
	7/1	3(14,29%)	7(33,33%)	7(33,33%)	4(19,05%)
	7/2	2(9,52%)	5(23,81%)	11(52,38%)	3(14,29%)
	7/3	0	9(47,37%)	8(42,11%)	2(10,53%)
31. Наставници ме уче да сам процењујем свој напредак.	y	10(16,39%)	23(37,70)	19(31,15%)	9 (14,75%)
	7/1	5(23,81%)	7(33,33%)	5(23,81%)	4(19,05%)
	7/2	1(4,76%)	6(28,57%)	11(52,38%)	3(14,29%)
	7/3	4(21,05%)	10(52,63)	3(15,79%)	2(10,53%)

Стандард: Наставник ствара подстицајну атмосферу за рад на часу-3

32. Наставници ме поштују, разумеју и саосећају са мном.	y	16 (26,23%)	25(40,98)	13(21,31%)	7(11,48%)
	7/1	6 (28,57%)	7(33,33%)	5(23,81%)	3(14,29%)
	7/2	5(23,81%)	12(57,14)	2(9,52%)	2(9,52%)
	7/3	5 (26,32%)	6(31,58%)	6(31,58%)	2(10,53%)
33. Наставници адекватно реагују када ме други ученици не уважавају.	y	8 (13,11%)	24(39,34)	18 (29,51%)	11(18,03%)
	7/1	5(23,81%)	7(33,33%)	4(19,05%)	5(23,81%)
	7/2	1(4,76%)	6(28,57%)	12(57,14%)	2(9,52%)

	7/3	2(10,53%)	11 (57,89%)	2(10,53%)	4(21,05%)
34. Наставници ме на различите начине мотивишу- похвалама, оценама, бележењем + и -...	y	5 (8,20%)	12 (19,67%)	24 (39,34%)	20(32,79%)
	7/1	2(9,52%)	5(23,81%)	7(33,33%)	7(33,33%)
	7/2	2(9,52%)	3(14,29%)	10(47,62%)	6(28,57%)
	7/3	1(5,26%)	4(21,05%)	7(36,84%)	7(36,84%)
35. Наставници ми дају могућност да постављам питања, дискутујем и коментаришем у вези са предметом учења на часу.	y	6 (9,84%)	14 (22,95%)	17 (27,87%)	24(39,34%)
	7/1	1(4,76%)	5(23,81%)	8(38,10%)	7(33,33%)
	7/2	2(9,52%)	5(23,81%)	6(28,57%)	8(38,10%)
	7/3	3 (15,79%)	4 (21,05%)	3(15,79%)	9(47,37%)

Оствареност стандарда: Наставник примењује одговарајућа дидактичко-методичка решења на часу ученици су оценили оценом 3.

Тврдњу *Наставници на часовима истичу зашто је важно градиво које учимо* која се односила на истицање циљева часа 47,54% ученика је оценило у већој мери присутном, 42, 62% ученика у мањој мери присутном и 9, 84% ученика у потпуности присутном. Посматрано на нивоу одељења, могло би се констатовати да је 7/1 тврдњу оценило позитивније од 7/2 и 7/3.

Тврдњу *Наставници дају објашњења која су јасна и истичу важне појмове* 50,82% ученика је оценило у већој мери присутном, 32,79% ученика у потпуности присутном 16,39% ученика у мањој мери присутном. Посматрано на нивоу одељења, 7/2 је ову тврдњу проценило позитивније јер је 100% ученика ову тврдњу проценило као потпуно тачну и у већој мери тачну.

Тврдњу *Наставници на часовима користе начине који нам омогућавају да лакше савладамо градиво* која се односила на употребу метода које су ефикасне у односу на циљ часа 39,34% ученика оценило је у већој мери тачном, 36,07% у потпуности тачном, 21,31% у мањој мери тачном. Ову тврдњу 3,28% ученика је оценило нетачном и то ученици одељења 7/3, на нивоу одељења 10,53% ученика је изразило овакво мишљење.

Тврдњу *У раду на часовима наставници увек крећу од задавања лакших ка тежим питањима, задацима* која се односи на показатељ о поступности у постављању захтева 55,74% ученика оценило је као потпуно тачном, 49,18% у великој мери тачном, 9,84% у мањој мери тачном и 1,64% нетачном. Један ученик одељења 7/2 је изнео овакво мишљење, док су остали ученици исказали позитиван став о овој тврдњи.

Оствареност стандарда: Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу ученици су оценили оценом 3.

Тврдњу *Наставници нас уче како да на различите начине решавамо задатке и проблеме* 34,43% ученика оценило је у мањој мери тачном и исто толико у већој мери тачном, 21,31% у потпуности тачном и 9,84% нетачном. Нико од ученика из одељења 7/2 није ову тврдњу оценио нетачном за разлику од 4 ученика одељења 7/1 и 2 ученика одељења 7/3.

Тврдњу *Наставници нас уче како да повезујемо старо са новим градивом* 42,62% ученика је оценило потпуно тачном, 39,34% у већој мери тачном, 14,75% у мањој мери тачном и 3,28% нетачном. Једино су два ученика 7/1 ову тврдњу оценила нетачном, док у 7/2 и 7/3 није било негативних оцена.

Тврдњу *Наставници нас уче како да градиво повезујемо са примерима из свакодневног живота* 32,79% ученика је оценило у већој мери тачном, 31,15% у мањој мери тачном, 29,51% у потпуности тачном и 6,56% нетачном.

Тврдњу *Наставници нас уче да повезујемо садржаје градива из различитих предмета* 34,43% ученика је оценило у мањој мери тачном, 32,79% у већој мери тачном, 18,03% у потпуности тачном и 8,28% нетачном.

Тврдњу *Наставници нас уче како да себи поставимо циљеве у учењу*, подједнак број ученика је оценио у већој мери тачном и у мањој мери тачном по 34,43%, 22,95% је оценило нетачном, 8,20% у потпуности тачном. Ова тврдња је свакако најлошије оцењена у оквиру стандарда. Интересантно је да нико од ученика одељења 7/2 није ову тврдњу оценио потпуно тачном, за разлику од друга два одељења, али је исто тако само један ученик оценио нетачном за разлику од 7/1 где је то учинило 7 ученика и 7/3 где је то учинило 6 ученика.

Оствареност стандарда: Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика ученици су оценили оценом 3.

Тврдњу *Могу да разумем и пратим предавање наставника на часу* 42,62% ученика оценило је потпуно тачном, 40,98% у већој мери тачном, 14,27% у мањој мери тачном и 1,64% нетачном. Само један ученик одељења 7/1 је ову тврдњу проценио нетачном, док у друга два одељења није било негативних оцена.

Тврдњу *Увек имам довољно времена да дам одговор и урадим задатке* која се односила на прилагођавање темпа рада потребама ученика, 37,70% ученика оценило је у већој мери тачном, 29,51% у мањој мери тачном, 26,23% у потпуности тачном, 6,56% нетачном. У одељењу 7/1 није било негативних оцена за разлику од друга два одељења. Такође знатно већи проценат ученика 7/1 оценио је ову тврдњу потпуно тачном у односу на друга два одељења.

Тврдњу *Наставници на часу користе различите материјале (плакате, графичке и сликовне приказе, фотографије, постере, листиће, аудио и видео снимке, илустрације, презентације)* 42,62% оценило је у већој мери тачном, 40,98% у потпуности тачном, 11,48% у мањој мери тачном, 4,92% нетачном. Интересантно је да су једино 3 ученика одељења 7/1 оценила ову тврдњу нетачном, док је одељење 7/2 најпозитивније оценило тврдњу од сва три одељења.

Тврдњу *Увек имам могућност да наставницима поставим питање, тражим савет и додатно објашњење везано за школу и приватне недоумице* 37,70% ученика је оценило у већој мери тачном, 31,15% у потпуности тачном, 27,87% у мањој мери тачном и 3,28% нетачном.

Тврдњу *Упознат сам да нека деца у школи раде по посебном програму* 55,74% ученика је оценило у потпуности тачном, 24,59% у већој мери тачном, и по 9,84% у мањој мери тачном нетачном.

Оствареност стандарда: Ученици стичу знања на часу ученици су оценили оценом 3

Тврдњу *Заинтересован сам за рад на часовима* 59,02% ученика је оценило у већој мери тачном, 22,95% потпуно тачном, 18,03% у мањој мери тачном. Нико од ученика ову тврдњу није оценио негативно.

Тврдњу *Активно учествујем у раду на часовима* по 31,15% ученика је оценило у већој и мањој мери тачном, док је 8,20% ученика оценило нетачном и то је 5 ученика из одељења 7/1.

Тврдњу *Разумем градиво које учим на часовима*, 49,18% ученика оценило је у већој мери тачном, 32,79% потпуно тачном, 16,39% у мањој мери тачном, 1,64% нетачном. Само један ученик одељења 7/1 је оценио ову тврдњу негативно.

Тврдњу *Наставници нас подстичу да користимо различите изворе знања за учење* 42,62% ученика је оценило у већој мери тачном, 24,59% у потпуности тачном, 19,67% у мањој мери тачном, 13,12% нетачном. Једино ученици одељења 7/2 нису ову тврдњу оценили негативно.

Тврдњу *Користим савете наставника да решим задатак или да унапредим учење* по 36,06% ученика оценило је потпуно тачном и у већој мери тачном, 24,59% у мањој мери тачном и 3,28% нетачном. Једино ученици одељења 7/3 нису негативно оценили ову тврдњу.

Тврдњу *Наставници нам пружају могућност да на часовима процењујемо тачност својих и туђих одговора* 37,70% ученика је оценило у већој мери тачном, 27,87% у потпуности тачном, 21,31% у мањој мери тачном и 13,12% нетачном.

Тврдњу *На часу умет да објасним како сам дошао до неког решења или одговора* 37,70% ученика је оценило у већој мери тачном, 32,79% потпуно тачном, 21,31% у мањој мери тачном и 8,20% нетачном. Ниједан ученик одељења 7/3 није ову тврдњу оценио негативно.

Оствареност стандарда *Наставник ефикасно управља процесом учења на часу* ученици су оценили оценом 3.

Тврдњу *Увек на часу успемо да завршимо све активности*, 54,02% ученика оценило је потпуно тачном, 22,95% у мањој мери тачном, 13,12% нетачном, 9,84% у потпуности тачном. Ниједан ученик одељења 7/3 ову тврдњу није проценио као потпуно тачну.

Тврдњу *Наставници одржавају дисциплину тако што нас подсећају на поштовање Школских правила и Кодекса понашања*, 49,18% ученика оценило је у већој мери тачном, 34,43% у потпуности тачном, 11,48% у мањој мери тачном и 4,92% је оценило нетачном. Нико од ученика одељења 7/1 није негативно оценио ову тврдњу.

Тврдњу *На часу користимо различита средства (уџбенике, карте, интернет) да бисмо лакше учили*, 42,62% ученика је оценило у потпуности тачном, по 19,67% ученика оценило је у већој и мањој мери тачном, док је 11,48% ученика оценило нетачном.

Тврдњу *Често радимо у групама, у пару, јер тако лакше разумемо градиво*, 42,62% ученика је оценило у мањој мери тачном, 26,23% ученика нетачном, 31,31% у већој мери тачном и 9,84% ученика у потпуности тачном. Ова тврдња је у оквиру стандарда лошије оцењена.

Тврдњу *Наставници на крају часа увек провере да ли смо научили оно о чему смо учили* 32,79% ученика оценило је нетачним, 31,15% у мањој мери тачном, 24,59% у већој мери тачном и 11,48% је оценило у потпуности тачном. Ова тврдња је у оквиру стандарда најлошије оцењена.

Оствареност стандарда *Наставник користи поступке вредновања који су у функцији даљег учења* ученици су оценили оценом 2.

Тврдњу *Наставници ме оцењују редовно, образлажу оцене, у педагошке свеске бележе мој напредак, записују када сам одговарао, саветују ме како да учим и постижем боље резултате* 39,34% ученика је оценило у већој мери тачном, 31,15% у потпуности тачном, 21,31% у мањој мери тачном, 8,20% нетачном. Нико од ученика одељења 7/2 није проценио ову тврдњу нетачном.

Тврдњу *Успешни и мање успешни ученици добијају различите задатке* 39,34% ученика је оценило у мањој мери тачном, 24,59% ученика нетачном, 22,95% ученика у већој мери тачном и 13,12% ученика у потпуности тачном. Ниједан ученик одељења 7/1 није ову тврдњу оценио потпуно тачном. Овај показатељ спада у лошије оцењене у оквиру стандарда.

Тврдњу *Наставници похваљују мој напредак*, 40,98% ученика је оценило у већој мери тачном, 29,51% у потпуности тачном, 22,95% у већој мери тачном, 6,56% нетачном. Нико од ученика одељења 7/1 ову тврдњу није проценио нетачном.

Тврдњу *Наставници дају јасну и разумљиву повратну информацију о мом раду*, 42,62% ученика је оценило у већој мери тачном, 34,43% у мањој мери тачном, 14,75% потпуно тачном, 8,20% нетачном. Нико од ученика одељења 7/3 ову тврдњу није оценио негативно. Тврдњу *Наставници ме уче да сам процењујем свој напредак*, 37,70% ученика је оценило у мањој мери тачном, 31,15% ученика је оценило у већој мери тачном, 16,39% ученика нетачном и 14,75% у потпуности тачном. Ова тврдња такође је лошије оцењена.

Оствареност стандард: Наставник ствара подстицајну атмосферу за рад на часу ученици су оценили оценом 3.

Тврдњу *Наставници ме поштују, разумеју и саосећају са мном*, 40,98% ученика је оценило у мањој мери тачном, 26,23% ученика нетачном, 21,31% у већој мери тачном и 11,48% у потпуности тачном. Ова тврдња је лошије оцењена у оквиру стандарда од стране ученика.

Тврдњу *Наставници адекватно реагују када ме други ученици не уважавају*, 39,34% ученика је оценило у мањој мери тачном, 29,51% ученика у већој мери тачном, 18,03% потпуно тачном, 13,11% нетачном. Ова тврдња је такође нешто лошије процењена од стране ученика.

Тврдњу *Наставници ме на различите начине мотивишу- похвалама, бележењем + и -, оценама..* ученици су позитивније проценили од већине осталих, па је 39,34% ученика оценило у већој мери тачном, 32,79% у потпуности тачном, 19,67% у мањој мери тачном и 8,20% нетачном.

Тврдњу *Наставници ми дају могућност да постављам питања, дискутујем и коментаришем у вези са предметом учења на часу* је најбоље оцењена тврдња у оквиру стандарда. Чак 39,34% ученика је оценило потпуно тачном, 27,87% у већој мери тачном, 22,95% у мањој мери тачном и 9,84% нетачном.

Сви стандарди квалитета из области Настава и учење процењени су прилично високим оценама од стране ученика, као нешто што се у школи у великој мери примењује. **Стандард који је најбоље оцењен од стране ученика је Наставник примењује одговарајућа дидактичко-методичка решења на часу, а стандард који је најлошије оцењен је Наставник користи поступке вредновања који су у функцији даљег учења.**

Из анализе резултата добијених испитивањем ученика могу се констатовати следеће предности и недостаци на основу показатеља који су у оквиру стандарда оцењени као потпуно присутни и у већој мери присутни и мало или нимало присутни у школској пракси.

Предности:

- наставници на часовима истичу зашто је важно градиво које ученици уче, дају објашњења која су јасна и истичу важне појмове
- наставници уче ученике како да повезују старо са новим градивом
- наставници на часу користе различите материјале (плакате, графичке и сликовне приказе, фотографије, постере, листиће, аудио и видео снимке, илустрације, презентације)
- ученици су заинтересовани за рад на часовима и разумеју градиво које уче на часовима
- наставници одржавају дисциплину тако што подсећају ученике на поштовање Школских правила и Кодекса понашања

Недостаци:

- наставници не уче ученике како да себи постављају циљеве у учењу
- ученици не могу увек да разумеју и прате предавања наставника на часовима
- наставници не подстичу ученике да користе различите изворе знања за учење и не пружају ученицима могућност да на часовима процењују тачност својих и туђих одговора
- не практикује се често рад у групама, у пару, на крају часа у већини случајева наставници не проверавају да ли су ученици научили оно о чему су учили, успешни и мање успешни ученици не добијају различите задатке, наставници не похваљују у већини случајева напредак ученика и не уче ученике како да сами процењују свој напредак
- ученици у већини случајева не осећају да их наставници поштују, разумеју и саосећају са њима, као и да адекватно реагују када их други ученици не уважавају

Резултати Упитника за самопроцену компетенција наставника

Наставници су на једној од седница Наставничког већа имали за задатак да попуне Упитник за самопроцену компетенција наставника. Укупно 40 наставника је учествовало у самопроцени. Тим за самовредновање је сматрао да би резултати овог упитника били добра смерница у планирању мера за унапређивање области Настава и учење организацијом адекватних семинара који би помогли наставницима да унапреде свој рад у области компетенција за које им је потребна подршка.

Резултати су приказани табеларно.

K1 – Компетенције за наставну област, предмет и методику наставе

1.	У планирању садржаја и начина рада руководим се циљевима и исходима наставног предмета.	
2.	Користим методе и технике примерене предмету и ученицима којима предајем.	
3.	Садржаје предмета које предајем повезујем са примерима из свакодневног живота и искуствима ученика.	
4.	У планирању и организовању рада руководим се образовним стандардима.	
5.	Упућујем ученике да садржаје предмета које предајем повезују с другим предметима и областима.	
6.	Наставу обogaћујем искуствима стеченим кроз различите облике стручног усавршавања.	
7.	Користим аудиовизуелне и илустративне материјале у настави у функцији учења ученика.	
8.	Користим савремене образовне технологије како бих подстакла учење ученика.	
9.	Познајем и користим различите начине праћења и вредновања рада.	
ПРОСЕЧНА ОЦЕНА		<u>4.51</u>

K1 – Компетенције за наставну област, предмет и методику наставе

(анализа у процентима)

ТВРДЊЕ	ОЦЕНЕ (%)				
	1	2	3	4	5
1.				25	75

2.			7.5	15	77.5
3.		2.5		27.5	70
4.				20	75
5.			5	30	65
6.		2.5	7.5	50	40
7.	2.5	2.5	12.5	37.5	45
8.	5	5	10	45	40
9.			7.5	35	57.5

K2 – Компетенција за поучавање и учење

1.	Јасно наглашавам кључне појмове и истичем циљеве часа.	
2.	Проверавам да ли су упутства која дајем јасна свим ученицима.	
3.	Подржавам ученике да јасно износе своје идеје, постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења.	
4.	Наставне материјале, методе, темпо рада и захтеве прилагођавам различитим образовним потребама и могућностима ученика.	
5.	Када год је могуће у раду користим групну дискусију, дебате, играње улога.	
6.	Подстичем ученике да користе различите начине и приступе у решавању задатака.	
7.	Користим ученичка постигнућа као показатељ ефикасности и ефикасности сопственог рада.	
8.	Прихватам одговоре ученика на начин који охрабрује и подстиче њихово даље учешће у раду.	
9.	Ученицима дајем благовремену и јасну повратну информацију о	

постигнућима, напредовању и елементима које треба унапредити.	
ПРОСЕЧНА ОЦЕНА	<u>4.93</u>

К2 – Компетенција за поучавање и учење (анализа у процентима)

ТВРДЊЕ	ОЦЕНЕ (%)				
	1	2	3	4	5
1.				15	85
2.			2.5	15	82.5
3.		2.5		22.5	75
4.		5		22.5	72.5
5.		2.5	15	35	47.5
6.			2.5	35	62.5
7.			5	25	70
8.				20	80
9.			2.5	10	87.5

К3 – Компетенције за подршку развоју личности ученика

1.	Континуирано охрабрујем ученике да дају све од себе.	
2.	У односу са ученицима уважавам њихове потребе и осећања.	

3.	Користим технике позитивног дисциплиновања ученика без коришћења страха као мотиватора.	
4.	Пружам подршку и охрабрење када ученици доживе разочарење и неуспех.	
5.	Исказујем позитивна очекивања у вези са оним што ученици могу да постигну.	
6.	Планирам различите активности које обезбеђују укључивање ученика са различитим индивидуалним карактеристикама и потребама.	
7.	Избегавам деструктивну критику, исмевање и сарказам у контакту са ученицима.	
8.	Пратим развој и напредовање различитих аспеката личности ученика.	
9.	У планирању сопственог рада и активности које организујем са децом, уважавам социјални контекст из којег деца долазе.	
ПРОСЕЧНА ОЦЕНА		<u>4.69</u>

К3 – Компетенције за подршку развоју личности ученика (анализа у процентима)

ТВРДЊЕ	ОЦЕНЕ (%)				
	1	2	3	4	5
1.			2.5	15	82.5
2.			2.5	15	82.5
3.			7.5	25	76.5
4.			2.5	20	77.5
5.			2.5	17.5	80
6.		2.5	2.5	37.5	57.5
7.			2.5	20	77.5
8.			7.5	22.5	70

9.		2.5	5	15	77.5
----	--	-----	---	----	------

K4 – Компетенције за комуникацију и сарадњу

1.	Радо размењујем идеје, наставне материјале и опрему са колегама.	
2.	Са родитељима градим атмосферу међусобног поверења, укључујући их у различите активности у школи.	
3.	Планирам и осмишљавам садржаје сарадње са установама и институцијама из окружења.	
4.	Ученике, родитеље, старатеље, колеге, локалну заједницу значајну за образовно-васпитни рад користим као ресурсе за планирање и реализацију наставних и ваннаставних активности.	
5.	Иницирам и прихватам иницијативу различитих партнера који могу да допринесу напредовању школе и ученика.	
6.	У комуникацији са партнерима руководим се правилима успешне комуникације.	
7.	Редовно информишем заинтересоване партнере о активностима школе које могу унапредити сарадњу.	
8.	Познајем различите облике и садржаје сарадње са различитим партнерима.	
9.	Учествујем у раду тимова и стручних тела у школи.	
ПРОСЕЧНА ОЦЕНА		<u>4.36</u>

K4 – Компетенције за комуникацију и сарадњу (анализа у процентима)

ТВРДЊЕ	ОЦЕНЕ (%)				
	1	2	3	4	5
1.			7.5	20	72.5

2.			5	25	70
3.		5	25	32.5	37.5
4.		5	17.5	30	47.5
5.		5	12.5	37.5	45
6.		5	7.5	12.5	75
7.		5	17.5	32.5	45
8.		5	20	35	40
9.			7.5	20	72.5

Закључак:

Снимање стања и самопроцена личних компетенција наставника/учитеља урађена је са циљем да се идентификују „јаке” и „слабе” стране компетенција. Детаљна анализа резултата је показала да наставници/учитељи високо оцењују све врсте компетенција.

Анализом скале добили смо следеће просечне оцене:

K1 – Компетенције за наставну област, предмет и методику наставе - 4.51

K2 - Компетенција за поучавање и учење -4.93

K3 – Компетенције за подршку развоју личности ученика -4.69

K4 – Компетенције за комуникацију и сарадњу - 4.36

Компетенције из области K2 су процењене најпозитивније и имају оцену 4,93, док су компетенције из области K4 процењене као најслабије са оценом 4,36.

Интересантно је да су следеће компетенције из области K1 једине добиле негативне оцене:

- Користим аудиовизуелне и илустративне материјале у настави у функцији учења ученика – 2.5 % испитаника.
- Користим савремене образовне технологије како бих подстакла/ао учење ученика – 5 % испитаника.

Закључак

Поређећи предности и недостатке у области Настава и учење до који се дошло испитивањем мишљења наставника и ученика може се констатовати следеће: када су у питању уочене јаке стране, наставници и ученици су се сложили око појединих док су неке истакли само наставници или само ученици. Ситуација је иста када се разматрају недостаци.

Јаке стране према мишљењу наставника:

- наставници истичу кључне појмове које ученици треба да науче и користе наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа
- уче ученике како да користе различите начине и приступе за решавање задатака, како да повежу наставне садржаје са примерима из свакодневног живота и како да у процесу учења повезују садржаје из различитих области
- наставници прилагођавају захтеве и темпо рада могућностима ученика
- активности ученика показују да су разумели предмет учења на часу и користе повратну информацију да унапреде учење
- наставници на конструктиван начин успостављају и одржавају дисциплину у складу са договореним правилима, увек проверавају да ли су постигнути циљеви часа
- наставници похваљују напредак ученика и дају потпуну и разумљиву повратну информацију ученицима о њиховом раду
- наставници адекватно реагују на међусобно неуважавање ученика и дају ученицима могућност да постављају питања, дискутују и коментаришу у вези са предметом учења на часу.

Јаке стране по мишљењу ученика:

- наставници на часовима истичу зашто је важно градиво које ученици уче, дају објашњења која су јасна и истичу важне појмове
- наставници уче ученике како да повезују старо са новим градивом
- наставници на часу користе различите материјале (плакате, графичке и сликовне приказе, фотографије, постере, листиће, аудио и видео снимке, илустрације, презентације)
- ученици су заинтересовани за рад на часовима и разумеју градиво које уче на часовима
- наставници одржавају дисциплину тако што подсећају ученике на поштовање Школских правила и Кодекса понашања.

Слабе стране по мишљењу наставника:

- наставници не истичу увек јасно циљеве часа
- наставници у мањој мери уче ученике да постављају себи циљеве у учењу
- не примењују увек специфичне активности на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању
- не пружају увек могућност ученицима да процењују тачност одговора и ученици не умеју увек да образложе како су дошли до решења
- не структурирају и не повезују делове часа увек ефикасно, не користе увек функционално постојећа наставна средства, не усмеравају интеракцију међу ученицима тако да је она у функцији учења
- не испољавају увек емпатију према ученицима

Слабе стране по мишљењу ученика :

- наставници не уче увек ученике како да себи постављају циљеве у учењу
- ученици не могу увек да разумеју и прате предавања наставника на часовима
- наставници не подстичу увек ученике да користе различите изворе знања за учење и не пружају ученицима могућност да на часовима процењују тачност својих и туђих одговора
- не практикује се често рад у групама, у пару, на крају часа у већини случајева наставници не проверавају да ли су ученици научили оно о чему су учили, успешни и мање успешни ученици не добијају различите задатке, наставници не похваљују у већини случајева напредак ученика и не уче ученике како да сами процењују свој напредак
- ученици не осећају увек да их наставници поштују, разумеју и саосећају са њима, као и да адекватно реагују када их други ученици не уважавају

Тим за самовредновање направио је кратак осврт на анализе посећених часова директора и стручних сарадника - педагога и психолога како би што објективније проценио област Настава и учење и такође се осврнуо на Извештај о спољашњем вредновању квалитета рада школе које је извршено почетком новембра месеца 2016. године.

На основу анализе података може се констатовати да су директор и стручна служба, а такође и екстерни евалуатори препознали предности и недостатке које су у највећој мери препознали наставници и ученици и око којих постоји општа сагласност свих који су вредновали област Настава и учење.

Тим за самовредновање на основу свих анализа област Настава и учење оцењује оценом 3. Тим за самовредновање је констатовао да се у области Настава и учење могу препознати следеће јаке и слабе стране.

Јаке стране:

- наставници у већини случајева јасно истичу циљ часа, као и кључне појмове које ученици треба да науче, дају јасна објашњења и упутства, користе методе које су ефикасне, постоји поступност у раду и постављању захтева
- ученици су заинтересовани за рад на часу, активно учествују, користе доступне изворе знања и повратне информације наставника, у великој мери образлажу своје одговоре и решења
- наставници уче ученике да повезују ново градиво са претходно наученим, на часовима постоји међупредметна корелација као и повезивање садржаја са примерима из свакодневног живота, ученици се упућују да проблеме и задатке решавају на различите начине где је то могуће
- наставници прилагођавају темпо рада и захтеве могућностима ученика, за ученике са посебним потребама израђују се ИПП и ИОП-и по којима се ради на настави
- наставници ефикасно структурирају активности и време на часу, успостављају дисциплину на конструктиван начин, функционално користе постојећа наставна средства, ученици имају могућност да постављају питања, дискутују о садржајима које уче, комуникација на часовима је двосмерна, а интеракција у већини случајева је у функцији учења.
- Наставници примењују Правилник о оцењивању ученика, похваљују напредак ученика
- Атмосфера за рад на часу је подстицајна за рад, приметно је поштовање ученика, емпатија, нема међусобног неуважавања ученика на часовима, наставници мотивишу ученике на различите начине.

Слабе стране:

- Ученици на часовима не процењују увек тачност својих и туђих решења и одговора
- Наставници у мањој мери уче ученике како да себи постављају циљеве у учењу
- Наставници не прилагођавају увек наставне материјале индивидуалним карактеристикама ученика
- Наставници не проверавају увек да ли су постигнути циљеви часа
- Формативно оцењивање није у довољној мери разрађено (вреднују се резултати учења а не сам процес)
- Наставници не уче увек ученике да процењују свој напредак

Предлог мера:

1. Размена искустава на стручним и одељењским већима о начинима успешног остваривања стандарда из области Настава и учење
2. Оспособљавање ученика да постављају себи циљеве у учењу
3. Инсистирање на вршењу провере остварености циљева на сваком часу планирањем активности којима ће се провера вршити

- 4. Организовати семинар за све наставнике о формативном оцењивању**
- 5. Наставне материјале увек диференцирати у складу са могућностима ученика**
- 6. У раду на часу у већој мери примењивати групни рад, рад у пару, пројектну наставу**
- 7. Омогућити ученицима да у већој мери развијају критичко мишљење тако што ће на часовима процењивати тачност одговара својих и туђих и образлагати их**
- 8. Организовати семинар из области употребе савремених технологија у настави, као и семинар из области К4 компетенција за комуникацију и сарадњу**